

2016-01-17

TJÄNSTESKRIVELSE
MSN 2016/10
KFKS 2015/806-870

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Gestaltad Livsmiljö - en ny politik för arkitektur, form och design

SOU 2015:88

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta tjänsteskrivelsens bilaga förslag till yttrande.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått betänkande Gestaltad Livsmiljö, SOU 2015:88 på remiss. Betänkandets syfte är att föreslå en ny politik för arkitektur, form och design med en tilltro till möjligheten att skapa en gestaltad livsmiljö. Utredningen är mycket omfattande och indelad i 12 kapitel. Utredningen berör inte kommunerna mer än på en övergripande nivå men att få ett gemensamt helhetsperspektiv för avgörande frågeställningar kring vår livsmiljö är betydelsefullt. Utredningen kan fungera som kunskapskälla och inspiration för den kommunala nivån. Det finns en starkt medvetenhet om att själva processen är kopplad till resultatets värde.

Nacka kommun är tveksam till inrättande av en ny myndighet. Nacka kommun menar att utredningen fungerar både som kunskapsbank och inspirationskälla. Att skapa ett gemensamt språk för gestaltad livsmiljö och de övergripande nationella målen är viktigt. Det behövs riktlinjer och direktiv för att överföra de nationella målen till kommunala mål för gestaltad livsmiljö.

Ärendet

Den gällande politiken för arkitektur, form och design antogs 1998 genom handlingsprogrammet Framtidsformer. 2014 beslutade regeringen att politiken för området skulle ses över.

Gestaltad Livsmiljö, SOU 2015:88 är en statlig utredning med uppdrag och direktiv från regeringen. Syftet är att föreslå en ny politik för arkitektur, form och design med en tilltro till möjligheten att skapa en gestaltad livsmiljö.

Utredningen är mycket omfattande och indelad i 12 kapitel. Utredningen berör inte kommunerna mer än på en övergripande nivå men att få ett gemensamt helhetsperspektiv för avgörande frågeställningar kring vår livsmiljö är betydelsefullt. Utredningen kan fungera som kunskapskälla och inspiration för den kommunala nivån. Det finns en starkt medvetenhet om att själva processen är kopplad till resultatets värde.

Utredningens verktyg gäller långsiktiga mål, därmed är det svårt att sätta mätbara mål för att utvärdera framsteg. Verktyg och arbetsmetoder som anges är emellertid på många sätt redan tillämpade i Nacka. Ett gemensamt språkbruk för gestaltad livsmiljö är viktigt och borde kunna tillämpas. Arkitektur, form och design tillhandahåller verktyg och metoder som kan bidra till en hållbar samhällsutveckling och överbygga de ökande ekonomiska, sociala och geografiska klyftorna i samhället. Utredningen kan vara en arena för möte mellan den kommunala nivån och de statliga myndigheterna. Nationellt stöd i form av verktyg och metodrådgivning till den kommunala arkitekturpolitiken kan vara en sådan åtgärd. Stora delar av utredningen handlar om skapandet av en ny myndighet för gestaltad livsmiljö med utgångspunkt från Arkdes och tillsättandet av en riksarkitekt med placering på Statens Fastighetsverk.

Betänkandet är på en övergripande statlig nivå. Om detta antas av regering och riksdag skall det påverka flera av de verken såsom Trafikverket och Banverket. Några av betänkandets kapitel har mer relevans för kommunerna.

Kapitel sex lämnar förslag till nya nationella mål där det övergripande målet för arkitektur, form och design är att stärka sektorns inflytande och därmed bidra till formandet av en långsiktigt hållbar och väl gestaltad livsmiljö. Kapitlet tar upp att helhetssyn med dialog och samverkan, förebildligt agerande från det offentliga, och stärkt kvalitet i den gestaltande livsmiljön är av vikt. Vidare nämns en bred och tvärsektoriell kunskapsutveckling inom utbildning för området gestaltad livsmiljö som verktyg.

Kapitel sju berör den offentliga sektorns, kommunernas och landstingens uppgifter och ger förslag på samverkan för att stärka perspektivet gestaltad livsmiljö. Man vill bland annat ge statligt stöd till så kallat *wild card*-systemet för att stimulera till innovationsprocesser. Kapitel 11 beskriver gällande lagstiftning och de förändringar som gavs av Framtidsformer fr 1998. Utredaren anser inte att några lagändringar behövs men att anslagen till innovativt bör utvidgas och att reglerna för byggande i experimentsyfte bör ses över.

Det är en djärv vision som fördjupas kring att i gestaltad livsmiljö med en tilltro till arkitektur, form och design som ett verktyg bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Ekonomiska konsekvenser

För kommunen blir det inga ekonomiska konsekvenser.

Betänkandet har förhoppningen att föreslagna åtgärder ska vara kostnadsneutrala över tid. De långsiktiga resultaten är dock svåra att ge mätbara mål.

Konsekvenser för barn

I en gestaltad livsmiljö med nationella mål för en ny politik för arkitektur, form och design föreslås att barn och ungdomar bör vara delaktiga i utformningen av sin livsmiljö. Barn och ungdomar ska ges möjlighet till att ta del av de verktyg som arkitektur, form och design ger för en hållbar samhällsutveckling.

Skapandet av en ny myndighet genom att omforma Arkdes verkar därmed inte vara en konstruktiv lösning. En myndighet är långt från barn och ungdomars vardag.

Bilaga

Förslag till yttrande, 20160118

Betänkande Gestaltad Livsmiljö, SOU 2015:88

Andreas Totschnig
Chef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Eva Maria Persson
Stadsarkitekt
Enheten för strategisk stadsutveckling